

УДК 347.961

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.10.15>**Юлія Василик,**аспірант кафедри публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ

ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ, ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Нині нотаріат України розглядається не лише як система, якій властивий лише загальний напрям діяльності – вчинення нотаріальних дій, а й як структура, якій притаманні складні нотаріально-адміністративні правовідносини, які неможливо визначити однозначно як адміністративні. Для адміністративних правовідносин характерною є вертикальна підпорядкованість суб'єктів керівним органам, а нотаріально-адміністративні суттєво відрізняються від таких правовідносин. Визначено, що, встановивши порядок створення суб'єктів приватної нотаріальної діяльності, законодавець здійснив і часткове врегулювання питань щодо функціонування таких суб'єктів. Зокрема, йдеться про робоче місце та робочий час нотаріуса, обов'язок розпочати нотаріальну діяльність протягом відповідно часу після видачі реєстраційного посвідчення. Наголошено, що штати державних нотаріальних контор затверджуються Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі в межах встановленої для державних нотаріальних контор штатної чисельності і фонду заробітної плати. Державна нотаріальна контора є юридичною особою, яка створюється та реєструється у встановленому законом порядку. Очолює державну нотаріальну контору завідувач, який призначається із числа осіб, які мають свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю. З'ясовано, що чинний Закон України «Про нотаріат» передбачає поділ нотаріусів на державних, які працюють у державних нотаріальних конторах і державних нотаріальних архівах, та нотаріусів, які займаються приватною нотаріальною діяльністю. При цьому слід наголосити, що запровадження інституту приватного нотаріату з одночасним збереженням державного спричинено об'єктивною необхідністю, що склалася на момент прийняття закону. Зроблено висновок, що по-перше, чинним законодавством України до суб'єктів нотаріальної діяльності віднесено державні нотаріальні контори та державні нотаріальні архіви, приватні нотаріальні контори і, відповідно, нотаріусів, які працюють у таких конторах і архівах; по-друге, порядок доступу до професії нотаріуса є і має чітку законодавчу регламентацію та є і має залишатися однаковим для приватних та державних нотаріусів.

Ключові слова: суб'єкти нотаріальної діяльності, організація нотаріальної діяльності, приватні нотаріуси, державні нотаріальні установи, порядок створення, функціонування суб'єктів нотаріальної діяльності.

Постановка проблеми. Вітчизняна нотаріальна галузь на сучасному етапі розвитку нашої держави перебуває у стані періодичних змін та трансформацій. Окремі з них отримали або отримують завершений стан, інші – характеризуються періодичними активними періодами та періодами спаду. Це насамперед пов'язано з тим, що не всі зміни та нововведення сприймаються нотаріальною спільнотою та суспільством загалом однаково позитивно. Однак такі фактори хоч і уповільнюють хід деяких змін, проте повністю їх не виключають. Так, у статті ми проведемо науково-теоретичне дослідження питання, пов'язаного з організацією нотаріальної діяльності в сучасній Україні.

Зазначимо також, що у даній статті основна увага буде приділена саме «класичній» системі нотаріату, організації її діяльності, порядку створення та функціонування суб'єктів цієї діяльності в Україні. Що ж стосується посадових осіб окремих органів та установ, які зазначено вище і яких законом України «Про нотаріат» наділено повноваженнями на посвідчення заповітів та доручень, то порядок організації їхньої діяльності, створення та функціонування визначається окремими законодавчими актами, і це не є тематикою даного дослідження.

Мета статті – розглянути організацію діяльності, порядок створення та функціонування суб'єктів нотаріальної діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу. Питання, присвячені організації нотаріальної діяльності в Україні, досліджувалися багатьма українськими вченими та практиками. Серед них, зокрема, К. С. Гарбуз, М. М. Дякович, У. Я. Кінаш та ін.

Так, У. Я. Кінаш зазначає, що більшість учених до суб'єктів нотаріальної діяльності відносять нотаріусів, громадян, юридичні особи, державні органи, органи нотаріального самоврядування. Усі вони володіють взаємними правами та обов'язками: правомочність одних суб'єктів забезпечується кореспондуючими цим правам обов'язками інших суб'єктів. Проте в повному обсязі нотаріальні дії вчиняють нотаріуси, які працюють у державних нотаріальних конторах і займаються приватною нотаріальною діяльністю [2, с. 188].

Так, чинний закон України «Про нотаріат» визначає, що, окрім державних та приватних нотаріусів, у населених пунктах, де немає нотаріусів, нотаріальні дії, передбачені статтею 37 цього Закону, вчиняються уповноваженими на це посадовими особами органів місцевого самоврядування [3]. Також у законі зазначено, що вчинення нотаріальних дій за кордоном покладається на консульські установи України, а у випадках, передбачених чинним законодавством, – на дипломатичні представництва України [3].

Посвідчення заповітів і доручень, прирівняних до нотаріальних, може провадитись особами, вказаними у статті 40 цього Закону [3].

У ст. 40 Закону України «Про нотаріат» зазначено перелік осіб, яким надано право на посвідчення заповітів та доручень з подальшою передачею таких документів у державні нотаріальні архіви, державні нотаріальні контори. До таких осіб належать: головні лікарі, їхні заступники з медичної частини або чергові лікарі цих лікарень, госпіталів, інших стаціонарних закладів охорони здоров'я, а також начальники госпіталів, директори або головні лікарі будинків для осіб похилого віку та осіб з інвалідністю; капітани суден, що ходять під прапорами України; начальники експедицій, керівники військових установ та військових навчальних закладів, керівники установ виконання покарань; начальники слідчих ізоляторів [3].

З наведеного вище вбачається, що законодавець врахував ймовірність того факту, що у відповідній місцевості чи місцезнаходженні, де відсутні нотаріуси, в осіб виникатиме потреба у складенні та посвідченні певних правових документів (заповіти, довіреності) і наданні їм юридичної сили, і надав правову можливість посвідчувати такі документи іншим, переліченим вище особам.

У ст. 10 чинного закону України «Про нотаріат» зазначено, що для визначення рівня професійної підготовленості осіб, які мають намір займатися нотаріальною діяльністю, та вирішення питання про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю при Міністерстві юстиції України утворюється Вища кваліфікаційна комісія нотаріату. Персональний склад Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату затверджується наказом Міністерства юстиції України. Строк повноважень персонального складу Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату становить три роки починаючи з дня його затвердження [3].

За наявності стажу роботи, визначеного у частині другій статті 3 цього Закону, особи, які мають намір скласти кваліфікаційний іспит на право на зайняття нотаріальною діяльністю, допускаються Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату до його складання на підставі подання відповідно Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

Порядок допуску до складання кваліфікаційних іспитів та їх проведення встановлюється Міністерством юстиції України. На підставі результатів складеного іспиту Вища кваліфікаційна комісія нотаріату приймає рішення про видачу (або відмову у видачі) Міністерством юстиції України свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Особи, які не склали кваліфікаційний іспит, допускаються до наступного його складання не раніше як через рік за поданням відповідно Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

Особа, приватна нотаріальна діяльність якої не здійснювалася протягом трьох років після отримання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю і яка не працювала нотаріусом, консультантом державної нотаріальної контори чи помічником (консультантом) приватного нотаріуса, не була посадовою особою, яка здійснює керівництво та контроль за діяльністю нотаріату, до подання заяви про реєстрацію нотаріальної діяльності повинна підтвердити свою кваліфікацію шляхом складання нового кваліфікаційного іспиту в порядку, встановленому Міністерством юстиції України [3].

Тож, як вбачається із вищевказаного, законодавець визначив відповідний порядок та умови створення суб'єктів нотаріальної діяльності. Маємо сказати, що наведені

вище законодавчі вимоги є першочерговими вимогами до осіб, які мають бажання стати суб'єктом нотаріальної діяльності та вчинити відповідні нотаріальні дії. Тобто особи, які виявляють намір працювати нотаріусами, повинні відповідати ряду законодавчих вимог (наявність вищої юридичної освіти, стаж практичної роботи у відповідній правовій сфері на посаді помічника нотаріуса, пакет потрібних підтверджуючих документів), скласти кваліфікаційний іспит, пройти стажування помічником нотаріуса (у разі потреби), отримати свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту і лише після цього визначитися з формою нотаріальної діяльності та зареєструватися суб'єктом нотаріальної діяльності.

Однак слід одразу наголосити, що натеper нотаріальна сфера перебуває в активній стадії реформацийних процесів. І, до прикладу, у проекті Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій захисту державою права власності № 9311 від 21.11.2018 р. (далі по тексту – проект закону № 9311) пропонується закріпити на законодавчому рівні новий перелік осіб, яким без складання кваліфікаційного іспиту надається право вчинити нотаріальні дії та здійснювати державну реєстрацію прав та бізнесу [4].

Зокрема, у законопроекті пропонується видавати свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю співробітникам управлінь юстиції та уповноваженим посадовим особам органів місцевого самоврядування:

- без проходження спеціального стажування;
- без досвіду роботи помічником нотаріуса;
- без досвіду роботи в державних реєстрах;
- без складання кваліфікаційного іспиту [5].

Вважаємо, що подібні запропоновані законопроектом зміни порушують принцип рівності доступу осіб до професії нотаріуса і можуть ставити під сумнів безспірність вчинення нотаріальних дій та їхню якість.

Погоджуючись із позицією Нотаріальної палати України, зауважимо, що «критично необхідним є закріплення обов'язку щодо складання на загальних умовах кваліфікаційного іспиту, який спрямований на перевірку наявності необхідного кваліфікаційного рівня у осіб, що мають намір здійснювати нотаріальну діяльність. Адже лише процедура проведення іспиту, яка включає в себе ґрунтовну підготовку та отримання знань зі значної частини галузей права та практич-

ного досвіду нотаріальної діяльності, забезпечить належну оцінку професійного рівня осіб, які будуть займатися нотаріальною діяльністю, і гарантовану державою якість покладених на них повноважень» [5].

Тут також потрібно зазначити, що саме такий підхід відповідатиме вимогам міжнародних стандартів щодо доступу до професії нотаріуса, які діють у країнах-членах Європейського Союзу та дотримувати які взяла на себе зобов'язання Україна.

Продовжуючи дослідження питання щодо порядку, умов створення суб'єктів нотаріальної діяльності, зазначимо також і те, що сфера організації нотаріату та здійснення нотаріальної діяльності є основою ефективного здійснення нотаріусами діяльності із захисту прав фізичних та юридичних осіб – основної функції інституту українського нотаріату. У даному контексті К. С. Гарбуз зазначає, що нотаріус як правник має сприяти захисту прав і свобод та забезпечувати реалізацію законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Це завдання виконується через надання консультацій та роз'яснень з юридичних питань відповідно до компетенції; складання проектів заяв та інших документів правового характеру, що належать до сфери надання нотаріальних послуг [6, с. 191].

Організація та діяльність нотаріату натеper регулюється нормами чималої кількості законів, які належать до різних галузей права. Крім цього, слід відзначити, що ці норми права і законодавчі акти дуже часто в нотаріальній практиці, під час тлумачення та їх застосування, суперечать один одному, викликаючи при цьому правову невизначеність у сфері як нотаріального, так і судового застосування [7, с.23].

Специфічність нотаріату в правовій системі України, вчинення проваджень за правилами, передбаченими законом, забезпечують чітке виконання нотаріальних функцій та гарантують права клієнтів, обумовлені завданнями та принципами діяльності нотаріату. Суть нотаріальної діяльності полягає в тому, що вона має посвідчувальний, підтверджуючий характер, юридично закріплює (фіксує) цивільні права з метою запобігання їх можливим порушенням у майбутньому. За своєю функціональною природою діяльність нотаріату найближча до діяльності суду, оскільки здійснюється в інтересах громадян та юридичних осіб і має на меті контроль і врегулювання цивільних правовідносин. Нотаріальний контроль на відміну від судового має упереджуючий характер і здійснюється у разі вчинення нотаріальних дій, коли немає спору про право та немає правопорушення [8, с. 58].

Таким чином, маємо сказати, що суб'єкти нотаріальної діяльності, які створюються в Україні, мають забезпечувати надання населенню нотаріальних послуг, визначених законодавством у порядку здійснення нотаріального процесу.

В. Баранкова зазначає, що суб'єкти нотаріального процесу – це особи, наділені нотаріальними процесуальними правами та обов'язками, на підставі яких вони вступають у правові відносини, що складаються у разі вчинення нотаріальної дії [9]. При цьому слід зазначити, що нотаріальна діяльність нині відповідно до змісту статей 4 та 5 Закону «Про нотаріат» може вчинюватися у двох формах: у формі вчинення нотаріальних дій (ст. 34 Закону) та у формі надання роз'яснень і консультацій правового характеру (ст. 4 Закону). Процесуальною за своїм характером можна вважати тільки діяльність щодо вчинення нотаріальних дій, оскільки процедурні аспекти реалізації роз'яснювальних та консультативних повноважень нотаріуса наразі законодавчо не врегульовані [9].

Протягом 2011-2012 років у чинне нотаріальне законодавство, зокрема у закон України «Про нотаріат», внесені численні та суттєві зміни, які стосуються, зокрема, доступу до професії нотаріуса, а також правового статусу нотаріусів. Зараз нотаріуси та нотаріальні органи (державні та приватні) є обов'язковими суб'єктами здійснення нотаріальної діяльності.

Порядок створення нотаріального органу визначається законом. Так, відповідно до ст. 17 закону України «Про нотаріат» державні нотаріальні контори створюються і ліквідуються Міністерством юстиції України.

Штати державних нотаріальних контор затверджуються Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі в межах встановленої для державних нотаріальних контор штатної чисельності і фонду заробітної плати.

Державна нотаріальна контора є юридичною особою, яка створюється та реєструється у встановленому законом порядку. Очолює державну нотаріальну контору завідуючий, який призначається із числа осіб, які мають свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Призначення на посаду державного нотаріуса і завідуючого державною нотаріальною конторою та звільнення з посади провадиться Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями

юстиції в областях, містах Києві та Севастополі [3].

Державна нотаріальна контора являє собою юридичну особу, створену на підставі наказу Міністерства юстиції України та зареєстровану у встановленому законодавством порядку. Визнано, що поняття «нотаріальна контора» застосовується у випадку, якщо у відповідному приміщенні здійснюють нотаріальну діяльність два і більше нотаріуси. Формулювання «державна» означає правовий зв'язок з державою, що виявляється у порядку заснування контори, фінансуванні її діяльності, оплати праці працівників тощо. Державні нотаріальні контори засновуються безпосередньо державою через уповноважений орган – Міністерство юстиції України, яке надалі здійснює керівництво створеними конторами (ст. 18 Закону України «Про нотаріат»). Державні нотаріальні контори створюються і ліквідуються залежно від потреб населення у нотаріальних послугах. Зазвичай у наказі Міністерства юстиції України про створення державної нотаріальної контори вказується її штатна чисельність з найменуванням відповідних посад працівників контори [10].

Посади та посадові оклади працівників державної нотаріальної контори чітко регламентовані законом. У додатку до Постанови Кабінету Міністрів України «Про умови оплати праці працівників державних нотаріальних контор та державних нотаріальних архівів» від 11.09.2007 року № 1123 наведено перелік посад працівників державної нотаріальної контори та державного нотаріального архіву із зазначенням їхніх посадових окладів [11].

Стаття 23 закону «Про нотаріат» визначає, що в обласних центрах, містах Києві, Сімферополі та Севастополі засновуються державні нотаріальні архіви, які є складовою частиною Національного архівного фонду і здійснюють тимчасове (до 75 років) зберігання нотаріальних документів.

Питання організації діяльності та компетенція державного нотаріального архіву визначаються положенням про нього, що затверджується Міністерством юстиції України.

Державний нотаріальний архів очолює завідуючий, який призначається на посаду і звільняється з неї Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

Мережа і штати державних нотаріальних архівів затверджуються в порядку, передбаченому для державних нотаріальних контор.

Державний нотаріальний архів є юридичною особою і має печатку із зображенням Державного герба України та своїм найменуванням [3].

З наведеного вище вбачається, що такі суб'єкти нотаріальної діяльності, як державні нотаріальні контори та державні нотаріальні архіви, створюються на умовах, визначених чинним профільним законодавством про нотаріат.

Приватні нотаріальні органи, які теж є суб'єктами нотаріальної діяльності України, також створюються відповідно до вимог чинного законодавства. Статтею 24 закону України «Про нотаріат» визначено, що реєстрація приватної нотаріальної діяльності провадиться Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі на підставі заяви особи, яка має свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю, та акта про сертифікацію про відповідність робочого місця (контори) приватного нотаріуса встановленим цим Законом умовам. У заяві зазначається назва нотаріального округу, в якому особа буде займатися нотаріальною діяльністю [3].

Робоче місце (контора) приватного нотаріуса повинно розташовуватися в межах визначеного для нього нотаріального округу. Вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса встановлюються Міністерством юстиції України.

До заяви про реєстрацію приватної нотаріальної діяльності додаються: свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю та його засвідчена копія; документ, що підтверджує право власності або право оренди на приміщення для розташування робочого місця (контори) приватного нотаріуса, чи договір про співпрацю з іншим приватним нотаріусом, який надає заявнику відповідне приміщення, та його засвідчена копія; дві фотокартки розміром 3x4 см; паспорт громадянина України, який подається особисто. Копії зазначених документів зберігаються в реєстраційній справі нотаріуса [3].

Реєстраційне посвідчення видається Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі у семиденний строк після подання заяви. Відмова у реєстрації приватної нотаріальної діяльності допускається у разі, якщо подані документи не відповідають установленим вимогам, а також з підстав, передбачених пунктом 8-1 частини першої статті 30 цього Закону. Про видачу реєстраційного посвід-

чення Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі повідомляють фіскальні органи за місцем постійного проживання приватного нотаріуса.

У реєстраційному посвідченні зазначаються нотаріальний округ та адреса робочого місця (контори) приватного нотаріуса.

Приватний нотаріус зобов'язаний розпочати нотаріальну діяльність протягом 30 робочих днів після видачі реєстраційного посвідчення.

У разі якщо нотаріус не розпочав роботу в установленний строк без поважних на те причин, реєстраційне посвідчення за наказом Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі анулюється [3].

Приватний нотаріус вправі мати контору, укладати цивільно-правові та трудові договори, відкривати поточні та вкладні (депозитні) рахунки в банках. Час прийому громадян приватним нотаріусом повинен становити не менше п'яти годин на день і п'яти робочих днів на тиждень за винятком обставин, за яких нотаріус з незалежних від нього причин не може здійснювати такий прийом [4].

Крім зазначеного вище, Законом «Про нотаріат» також урегульовані питання щодо: робочого місця приватного нотаріуса, печатки, відповідальності приватного нотаріуса, страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса, заміщення приватного нотаріуса, підстав та порядку зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса, підстав та порядку припинення приватної нотаріальної діяльності, оплати вчинюваних нотаріальних дій, сплати нотаріусом податків. Про деякі із цих питань ми поговоримо далі у роботі більш детально.

Також вважаємо за необхідне зазначити, що, встановивши порядок створення суб'єктів приватної нотаріальної діяльності, законодавець здійснив і часткове врегулювання питань щодо функціонування таких суб'єктів. Зокрема, йдеться про робоче місце та робочий час нотаріуса, обов'язок розпочати нотаріальну діяльність протягом відповідно часу після видачі реєстраційного посвідчення.

Висновок.

Зроблено висновок, що: по-перше, чинним законодавством України до суб'єктів нотаріальної діяльності віднесено державні нотаріальні контори та державні нотарі-

альні архіви, приватні нотаріальні контори і, відповідно, нотаріусів, які працюють в таких конторах і архівах; по-друге, порядок доступу до професії нотаріуса є і має чітку законодавчу регламентацію та є і має залишатися однаковим для приватних та державних нотаріусів. По-третє, чинний Закон України «Про нотаріат» визначає умови та порядок створення і функціонування суб'єктів нотаріальної діяльності. По-четверте, функціональний складник діяльності суб'єктів нотаріату свідчить про те, що поряд із вчиненням суто нотаріальних дій нотаріуси виконують ряд інших повноважень, визначених законом.

Список використаних джерел:

1. Нотаріат в Україні : підручник / за ред. В.В. Комарова. Київ: Юрінком Інтер, 2006. С. 85.
2. Кінаш У. Я. Суб'єкти державної нотаріальної діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Випуск 5. Том 1. С. 188-191.
3. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12> (дата звернення: 22.09.2020).
4. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій захисту державою права власності № 9311 від 21.11.2018 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64969 (дата звернення: 22.09.2020).
5. Позиція нотаріальної палати щодо законопроекту № 9311. URL: <https://npu.org.ua/news/poziciya-notarialno%D1%97-palati-ukra%D1%97-nishhodo-zakonoprojektu-9311/> (дата звернення: 22.09.2020).
6. Гарбуз К. С. Правове регулювання статусу суб'єктів нотаріальної діяльності в Україні. *Правова держава*. 2015. С. 191-194.
7. Дякович М. М. Нотаріальне право України : навчальний посібник. Київ: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. 686 с.
8. Павлик П. М., Кілічава Т. М. Нотаріат України. Київ: Університет «Україна», 2007. 201 с.
9. Баранкова В. Мала енциклопедія нотаріуса. 2013. URL: yurradnik.com.ua.
10. URL: https://pidruchniki.com/1652020547405/pravo/derzhavni_notarialni_kontori_derzhavni_notarialni_arhivi (дата звернення: 22.09.2020).
11. Про умови оплати праці працівників державних нотаріальних контор та державних нотаріальних архівів : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.09.2007 р. № 1123. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1123-2007-p> (дата звернення: 22.09.2020).

Yuliia Vasylyk. A procedure for the creation, functioning of the subjects of notarial activities in Ukraine

Today, the notary of Ukraine is considered not only as a system characterized by only the general direction of activity - the performance of notarial acts, but also as a structure characterized by complex notarial-administrative relations, which can not be unambiguously defined as administrative. Administrative legal relations are characterized by vertical subordination of subjects to governing bodies, and notarial-administrative differ significantly from such legal relations. It is determined that the order of creation of subjects of private notarial activity, the legislator has carried out also partial settlement of questions concerning functioning of such subjects. In particular, we are talking about the workplace and working hours of the notary, the obligation to start notarial activities within the time after the issuance of the registration certificate. It is emphasized that the staffs of state notary offices are approved by the Main Department of Justice of the Ministry of Justice of Ukraine in the Autonomous Republic of Crimea, the main departments of justice in oblasts, Kyiv and Sevastopol within the established staff and salary fund established for state notaries. The state notary office is a legal entity that is created and registered in the manner prescribed by law. The head of the state notary office is the head, who is appointed from among the persons who have a certificate of the right to engage in notarial activities. It was found that the current Law of Ukraine "On Notaries" provides for the division of notaries into state, working in state notary offices and state notarial archives, and notaries engaged in private notarial activities. It should be emphasized that the introduction of the institution of private notary with the simultaneous preservation of the state, was caused by the objective necessity that arose at the time of adoption of the law. It is concluded that first, the current legislation of Ukraine includes the subjects of notarial activity state notary offices and state notarial archives, private notary offices and, accordingly, notaries working in such offices and archives; secondly, the procedure for access to the profession of notary is, and has clear legal regulations and is and should remain the same, for private and public notaries.

Key words: subjects of notarial activity, organization of notarial activity, private notaries, state notarial institutions, the order of creation, functioning of subjects of notarial activity.